

# Post-HBO DSMH & DSRD

Jaargang 2026-2027

**STUDIEGIDS**

## Inhoudsopgave

1. Welkom & doel van de opleiding.....	3
2. Programma-overzicht.....	5
3. Toetsing & beoordeling.....	7
4. Begeleiding & ondersteuning.....	10
5. Praktische informatie.....	12
6. Regelingen & afspraken.....	14
Bijlage 1: Leermodule beschrijvingen.....	16

### VDSMH

Bestuursbureau  
secretariaat@VDSMH.nl

### Commissie Opleiding

Opleiding@VDSMH.nl

### Accreditatiecommissie

Accreditatie@VDSMH.nl

### Auteurs

Michael Hebben, Adviseur Design ZPA Ontwerp & Ontwikkeling  
Kirsten Kniepstra, Onderwijskundig adviseur

**Versie:** 1.0

**Datum:** 27-03-2026

# 1. Welkom & doel van de opleiding

Welkom bij de post-hbo opleiding **Deskundige Steriele Medische Hulpmiddelen (DSMH) & Deskundige Scopen Reiniging en Desinfectie (DSRD)**.

Deze opleiding is ontwikkeld voor professionals die werken binnen het SMH-proces en zich verder willen verdiepen in het veilig en verantwoord omgaan met complexe steriele medische hulpmiddelen. De opleiding sluit aan op de toenemende complexiteit in het werkveld en de groeiende behoefte aan deskundige DSMH & DSRD-professionals.

De opleiding is praktijkgestuurd: wat je leert, pas je direct toe in je dagelijkse werkomgeving. Je werkt met realistische casuïstiek en praktijkopdrachten en wordt ondersteund via de digitale leeromgeving (LXP).

Deze studiegids is bedoeld voor (potentiële) deelnemers aan de DSMH & DSRD-opleiding en bevat alle praktische informatie over het programma, opdrachten, toetsing en begeleiding.

## 1.1 Doel van de opleiding

Het doel van de opleiding is dat je uitgroeit tot een deskundige DSMH/DSRD-professional die theorie en praktijk samenbrengt en zelfstandig, zorgvuldig en volgens actuele richtlijnen kan handelen. Je leert situaties analyseren, onderbouwde keuzes maken en bijdragen aan kwaliteit en veiligheid binnen het SMH-proces.

Een belangrijke pijler is praktijkleiderschap: inzicht in wat er moet gebeuren, hoe je daarin richting geeft en effectief samenwerkt met andere disciplines. De opleiding is zo opgebouwd dat je stap voor stap werkt aan complexere taken, waarbij theorie, praktijk en begeleiding logisch op elkaar aansluiten.

## 1.2 Doelgroep

De scholing is bedoeld voor DSMH en DSRD-professionals;

- Managers CSA/CSD
- Deskundigen Infectiepreventie
- Apothekers
- Coördinatoren medische hulpmiddelen
- Logistiek coördinatoren OK
- Klinisch fysici
- Medisch instrumenten beheerders/makers

Je beschikt over:

- basiskennis van CSA/CSD-processen, opgedaan in de praktijk;
- voldoende digitale vaardigheden om te werken met het leerplatform (LXP), digitale modules en het portfolio;
- analytisch en communicatief vermogen passend bij post-hbo onderwijs.

### 1.3 Instroom- en uitstroomniveau

Toelating tot de opleiding is mogelijk voor:

- Hbo-opgeleide professionals die werkzaam zijn in de DSMH en/of DSRD-praktijk.
- MBO- opgeleide professionals die minimaal 3 jaar werkzaam zijn in de DSMH en/of DSRD praktijk. + instaptoets (waar gekeken wordt naar de schrijf en adviesvaardigheden van de deelnemer)

Daarnaast geldt:

- Deelnemers zijn minimaal 24 uur per week werkzaam in de DSMH en/of DSRD-praktijk, zodat praktijkopdrachten en portfolio-activiteiten uitvoerbaar zijn.
- Deelnemers beschikken over voldoende Nederlandse taalvaardigheid (minimaal B2) om de literatuur, opdrachten en toetsing adequaat te kunnen uitvoeren.
- Deelnemers hebben voldoende digitale vaardigheden om te werken met het LXP, digitale tools en het portfolio.

De opleiding leidt op tot een deskundig DSMH en/of DSRD-professional op post-hbo niveau.

## 2. Programma-overzicht

### 2.1 Duur en structuur van de opleiding

De opleiding duurt 18 maanden en bestaat uit 13 lesdagen, 4 masterclasses, een praktijkleerperiode en toetsing. Theorie, praktijkopdrachten en begeleiding sluiten daarbij logisch op elkaar aan, zodat nieuwe kennis direct toepasbaar is in de eigen werkomgeving.

De opbouw biedt een evenwichtige mix van praktijkleren:

- praktijkleren (opdrachten, casuïstiek, toepassing in eigen werkomgeving)
- theoretische kennisoverdracht (lesdagen, literatuur, e-learning)

Zo ontstaat een samenhangend leerpad waarin deelnemers stap voor stap groeien in deskundigheid en professioneel handelen.

### 2.2 Leermodules

De opleiding bestaat uit zes inhoudelijke leermodules:

1. Medische Microbiologie
2. Techniek
3. Wet & regelgeving
4. Kwaliteitszorg
5. Leiderschap en Organisatie
6. Flexibele endoscopen

Elke lesdag staat in het teken van een leermodule. Daarnaast start je met een introductie van de opleiding en het vak op lesdag 1. Je eindigt met een examen op lesdag 13.

Meer informatie over de inhoud van de leermodules vind je in bijlage 1.

### 2.3 Masterclasses

Daarnaast volg je tijdens de opleiding vier masterclasses. Dit zijn inspirerende bijeenkomsten waarin je extra kennis opdoet en werkt aan vaardigheden die je nodig hebt voor het verbeteren van processen in jouw praktijk. De thema's van de masterclasses worden aan het begin van de opleiding bekendgemaakt. Deelname is verplicht, maar kosteloos. Je mag twee collega's meenemen, zodat je samen meer kennis kunt opdoen en dit kunt delen binnen je afdeling. In het rooster op het LXP zie je wanneer de masterclasses plaatsvinden.

### 2.4 Tijdsinvestering en studieduur

Elke leermodule bestaat uit meerdere lesblokken. In totaal omvat de opleiding:

- 13 lesdagen (ongeveer één per maand)
- 8 uur contacttijd per lesdag
- 4 masterclasses van 3 uur
- 12–16 uur zelfstudie en praktijkleren per lesdag

Daarnaast besteed je gemiddeld 24–32 uur per maand aan praktijkleren, portfolio-opbouw en thuisopdrachten.

De totale studieduur bedraagt zo'n 18 maanden, afhankelijk van het tempo van portfolio-opbouw en afronding van toetsmomenten.

## 3. Toetsing & beoordeling

Tijdens de opleiding laat je stap voor stap zien dat je de kennis en vaardigheden beheerst die nodig zijn voor veilig en deskundig werken binnen de decontaminatieketen. De toetsing is zo ingericht dat jouw groei zichtbaar wordt én dat je precies weet wat er van je wordt verwacht. Alle formele regels rondom toetsing, inleverprocedures en herkansen zijn vastgelegd in het Onderwijs- en Examenreglement (OER). In deze studiegids vind je de belangrijkste informatie in begrijpelijke taal; voor volledige details kun je altijd het OER raadplegen.

De beoordeling bestaat uit drie onderdelen:

1. toetsing per module
2. je portfolio
3. het eindexamen

Samen bepalen deze onderdelen of je de opleiding succesvol afrondt. Alle onderdelen binnen de opleiding worden beoordeeld met 'voldoende' of 'onvoldoende'.

### 3.1 Toetsing per module

Elke module wordt afgesloten met één of meerdere opdrachten. Hiermee toon je aan dat je:

- de theorie begrijpt,
- deze kunt toepassen in je eigen werk,
- en professioneel handelt.

Toetsvormen kunnen zijn:

- praktijkopdrachten,
- casussen,
- een presentatie,
- een korte kennistoets.

Een module is behaald als alle onderdelen met een voldoende zijn afgerond. In de studiewijzer van elke module vind je de beoordelingscriteria.

### 3.2 Portfolio

Tijdens de opleiding werk je aan een portfolio. Dit is jouw persoonlijke verzamelmap met bewijs dat je groeit in kennis, vaardigheden en professioneel handelen.

In je portfolio komen o.a.:

- Praktijkopdrachten
- Casussen uit jouw dagelijkse werk
- Reflectieverslagen
- Observaties van je praktijkbegeleider
- Opdrachten zoals een audit of een incidentanalyse

Alle opdrachten, formats, deadlines en formele portfoliovoorschriften vind je terug in het LXP. Tijdens elke module krijg je bovendien uitleg over wat er precies van je verwacht wordt en wanneer je iets moet inleveren.

Het portfolio laat zien hoe je je ontwikkelt gedurende de opleiding. Het is een belangrijk onderdeel van je beoordeling en wordt samen met de moduletoetsen gebruikt om te bepalen of je klaar bent voor het eindexamen.

### *Rol van praktijkbegeleiders*

Je praktijkbegeleider ondersteunt je bij het uitvoeren van praktijkopdrachten. Hij of zij geeft feedback, observeert jouw professioneel handelen en bevestigt de echtheid van werkplekbewijzen. Deze feedback neem je vervolgens op in je portfolio.

### *Beoordeling*

- De praktijkbegeleider beoordeelt hoe je in de praktijk te werk gaat
- De docenten beoordelen de inhoud van je opdrachten en reflecties.

Het portfolio wordt beoordeeld op:

- volledigheid en kwaliteit;
- zichtbare groei in kennis, vaardigheden en houding;
- het vermogen om theorie naar praktijk te vertalen;
- de kwaliteit van je reflecties en je inzet voor jouw leerproces.

Je portfolio vormt, samen met de toetsopdrachten en praktijkopdrachten, een belangrijke basis voor het afronden van de modules én van de opleiding als geheel.

## **3.3 Eindexamen (integraal beroepsproduct)**

Je sluit de opleiding af met een eindexamen. Dit is een grote opdracht waarin je laat zien dat je een kwaliteits- of veiligheidsvraagstuk uit jouw eigen praktijk kunt analyseren en verbeteren.

Je kiest (in overleg) één van deze twee varianten:

1. Een verbeterplan
2. Een praktijkgericht onderzoek

Het eindexamen laat zien dat je:

- een probleem goed kunt analyseren,
- een onderbouwde oplossing kunt formuleren,
- volgens de geldende wet- en regelgeving werkt,
- en leiderschap toont binnen je praktijk.

Het beroepsproduct wordt beoordeeld door onafhankelijke examinatoren.

## **3.4 Examineisen & Certificering**

Om de opleiding succesvol af te ronden, moet je voldoen aan de volgende voorwaarden:

- je bent 100% aanwezig tijdens de lesdagen (met een inhaalprocedure als dat nodig is);
- je hebt alle modules met een voldoende afgerond;
- je portfolio is compleet en voldoende beoordeeld;
- je hebt het eindexamen met een voldoende afgerond.

Wanneer je alle onderdelen succesvol hebt afgerond, ontvang je het DSMH/DSRD-certificaat met getuigschrift.

## 4. Begeleiding & ondersteuning

Tijdens de opleiding sta je er niet alleen voor. Verschillende mensen binnen jouw organisatie en vanuit de opleiding begeleiden je tijdens het leren, het uitvoeren van opdrachten en het opbouwen van je portfolio. Hieronder lees je wie deze personen zijn en wat je van hen kunt verwachten.

### 4.1 De praktijkbegeleidingsschil

Elke deelnemer heeft een praktijkbegeleidingsschil: een groep mensen binnen jouw organisatie die je ondersteunt tijdens het praktijkleren. Zij helpen je bij opdrachten, geven feedback en beoordelen je ontwikkeling op de werkvloer. De Praktijkbegeleider beoordeelt je advies in woord en schrift

De praktijkbegeleidingsschil bestaat uit:

- de hoofdopleider,
- mede-opleiders,
- praktijkbegeleiders.

Zonder praktijkbegeleidingsschil kun je de opleiding niet volgen, omdat veel leerdoelen in de praktijk worden aangetoond.

### 4.2 Hoofdopleider

De hoofdopleider is jouw eindverantwoordelijke begeleider binnen de organisatie.

*Wat doet de hoofdopleider?*

- bewaakt jouw voortgang tijdens de opleiding;
- ondertekent opdrachten en belangrijke onderdelen van je portfolio;
- stemt af met docenten en praktijkbegeleiders.

*Wat kun je verwachten?*

Je hoofdopleider helpt je richting te geven, bewaakt de kwaliteit en kijkt of je klaar bent voor belangrijke mijlpalen zoals het eindexamen.

### 4.3 Mede-opleiders

Mede-opleiders zijn collega's op de werkvloer die jou helpen bij het toepassen van wat je in de lessen leert.

*Wat doet een mede-opleider?*

- ondersteunt bij praktijkopdrachten en casuïstiek;
- geeft inhoudelijke feedback;
- bespreekt jouw voortgang met de hoofdopleider.

*Wat kun je verwachten?*

Zij zijn je eerste aanspreekpunt in de dagelijkse praktijk.

#### 4.4 Praktijkbegeleiders

Praktijkbegeleiders begeleiden je tijdens stageonderdelen en werkplekleren.

*Wat doet een praktijkbegeleider?*

- observeert je tijdens werkzaamheden;
- beoordeelt hoe je handelingen uitvoert;
- valideert werkplekbewijzen voor je portfolio;
- begeleid je bij praktijkopdrachten.

*Wat kun je verwachten?*

Je praktijkbegeleider zorgt ervoor dat je veilig en volgens richtlijnen leert werken.

#### 4.5 Docenten en vakexperts

Deze professionals verzorgen de lessen binnen de opleiding.

*Wat doen zij?*

- geven theorie, casuïstiek en praktijkgerichte uitleg;
- beoordelen opdrachten en kennistoetsen;
- verbinden lesinhoud met de praktijk.

*Wat kun je verwachten?*

Zij helpen je de benodigde kennis op te bouwen en toe te passen.

#### 4.6 Examinatoren

Examinatoren beoordelen het eindexamen.

*Wat doen zij?*

beoordelen het verbeterplan of praktijkgericht onderzoek;  
zorgen voor een objectieve en eerlijke beoordeling.

*Wat kun je verwachten?*

Zij zijn onafhankelijk en kijken alleen naar de kwaliteit van je eindproduct.

#### 4.7 De rol van de ZorgPraktijkAcademie

De ZorgPraktijkAcademie (ZPA) organiseert de opleiding en zorgt voor:

- planning en roosterinformatie;
- toegang tot het LXP (waar je opdrachten en materialen vindt);
- toetsing, examenadministratie en kwaliteitsbewaking;
- afstemming met jouw organisatie en begeleiders.

## 5. Praktische informatie

### 5.1 Planning

Het volledige rooster van de opleiding is te vinden op het LXP.

In het LXP vind je per lesdag:

- datum, tijd en locatie;
- het programma van de dag;
- voorbereidende opdrachten;
- benodigde materialen;
- namen van docenten en gastsprekers.

Eventuele wijzigingen in het rooster worden altijd via het LXP gecommuniceerd.

### 5.2 Locatie

De scholingsdagen vinden plaats bij:

#### **ZorgPraktijkAcademie (ZPA)**

Galvanistraat 7  
6716 AE Ede

In het LXP staat aanvullende informatie over parkeren, bereikbaarheid en lunchfaciliteiten.

### 5.3 Benodigde middelen

Tijdens de opleiding maak je gebruik van zowel digitale als fysieke leermiddelen. Zorg dat je op elke lesdag beschikt over:

- een laptop of tablet (verplicht voor opdrachten, casuïstiek en toegang tot het LXP);
- toegang tot het LXP (voor opdrachten, literatuur en portfolio);
- verplichte literatuur (wordt vooraf in het LXP bekendgemaakt).

Daarnaast kunnen docenten je vragen om vooraf materialen te downloaden, formulieren te printen of informatie mee te brengen vanuit jouw eigen werkplek.

### 5.4 Werkvormen

De opleiding maakt gebruik van afwisselende, praktijkgerichte werkvormen, zodat je nieuwe kennis direct kunt toepassen. Je kunt onder andere de volgende werkvormen verwachten:

- klassikale bijeenkomsten met theorie en groepsbesprekingen;
- praktijkopdrachten in jouw eigen werkomgeving;
- casuïstiek en analyses van realistische SMH-situaties;
- e-learning en voorbereidende opdrachten in het LXP;
- reflectieopdrachten en feedbacksessies;
- intervisie of uitwisseling van praktijkervaringen met andere deelnemers.

Docenten gebruiken een mix van interactieve en activerende werkvormen, zodat het leren afwisselend en toepasbaar blijft.

### 5.5 Groepsgrootte

De groepsgrootte per module ligt tussen 12 en 16 deelnemers. Deze omvang zorgt voor een veilige en actieve leeromgeving, met voldoende ruimte voor discussie, samenwerking en het uitwisselen van praktijkervaringen.

### 5.6 Lesgeld

Kostenoverzicht per deelnemer:

Onderdeel	Prijs (vrij van BTW)	Inclusief
Opleiding DSMH/DSRD	€ 9300, -	Lesdagen, leermiddelen, coaching, LXP- Licentie App, toetsing en begeleiding.

\*Deze prijs geldt voor VDSMH-leden en zijn inclusief korting van 5% en de DSMH/DSRD-opleiding is een CRKBO-opleiding (vrij van BTW).

### 5.7 Onderwijsondersteuning & communicatie

De opleiding wordt georganiseerd door de ZorgPraktijkAcademie (ZPA/ASCIE). Zij verzorgen de planning, communicatie en informatievoorziening. Als deelnemer ontvang je alle belangrijke informatie via de volgende kanalen:

- LXP: hoofdplatform voor rooster, lesvoorbereiding, materialen en updates
- E-mail: officiële communicatie vanuit ZPA
- WhatsApp-groep: praktische korte mededelingen

Voor vragen over planning, toegang of praktische zaken kun je contact opnemen met [info@zorgpraktijkacademie.nl](mailto:info@zorgpraktijkacademie.nl).

Voor inhoudelijke vragen over opdrachten, portfolio of praktijkleren kun je terecht bij je docent of praktijkbegeleider.

## 6. Regelingen & afspraken

Tijdens de opleiding geldt een aantal afspraken die bijdragen aan een veilig leerklimaat, professionele samenwerking en een goede uitvoering van het programma.

### 6.1 Aanwezigheid

Voor de opleiding geldt een aanwezigheidsplicht van 100%. Elke lesdag bevat essentiële onderdelen die niet zelfstandig zijn in te halen.

Ben je verhinderd?

- Meld dit altijd vooraf bij de opleidingsorganisatie.
- Inhalen kan alleen via de officiële inhaalprocedure.
- Wanneer een lesdag niet wordt ingehaald, kan de module niet worden afgerond.

Aanwezigheid wordt geregistreerd via een presentielijst.

### 6.2 Privacy & veiligheid

Tijdens de opleiding wordt gewerkt met praktijkvoorbeelden en casuïstiek uit de zorg. Hierbij gelden de gebruikelijke professionaliteitsnormen:

- vertrouwelijke informatie wordt nooit gedeeld buiten de groep;
- patiëntgegevens worden altijd geanonimiseerd;
- opdrachten worden uitgevoerd volgens erkende kwaliteits- en veiligheidsnormen, zoals MDR, Wkkgz, NEN/ISO-richtlijnen, en relevante beroepsstandaarden;
- in de praktijkopdrachten wordt zorgvuldig en volgens de richtlijnen omgegaan met materialen, instrumenten en apparatuur.

De opleiding volgt de privacyrichtlijnen van de VDSMH en de ZorgPraktijkAcademie.

### 6.3 Gedragscode & verwachtingen

Tijdens de opleiding vragen we een professionele en actieve houding. Dit betekent dat je:

- actief deelneemt aan lessen, opdrachten en groepsactiviteiten;
- voorbereid verschijnt, inclusief bestudering van LXP-materialen en het tijdig uitvoeren van opdrachten;
- zorgvuldig werkt volgens geldende richtlijnen, kwaliteitsnormen en veiligheidsvoorschriften;
- respectvol samenwerkt met mededeelnemers, docenten en praktijkbegeleiders;
- open communiceert en bijdraagt aan een veilig leerklimaat;
- verantwoordelijk omgaat met informatie, materialen en casuïstiek (inclusief privacy en anonimiteit);

- je portfolio volledig en actueel houdt;
- tijdig hulp vraagt wanneer dat nodig is en actief aan de slag gaat met feedback.

#### 6.4 Aanmelden

Wil je je aanmelden voor deze opleiding? Aanmelding voor de opleiding verloopt via de VDSMH.

Stuur jouw verzoek tot deelname naar: [opleiding@vdsmh.nl](mailto:opleiding@vdsmh.nl)

Na akkoord van de Commissie Opleiding ontvang je het officiële aanmeldingsformulier via de ZorgPraktijkAcademie: [office@ascie.nl](mailto:office@ascie.nl)

De aanmelding is definitief zodra het ingevulde formulier is ontvangen en bevestigd door de opleidingsorganisatie.

## Bijlage 1: Leermodule beschrijvingen

Hieronder volgt een overzicht van de leermodules, het hoofddoel, de kerninhoud, de werkvormen en de wijze van toetsing.

Leermodule Medische Microbiologie	
Hoofddoel	Inzicht in contaminatie, infectiepreventie en microbiologische risico's.
Kernonderwerpen	Microbiologische basisconcepten, contaminatie en transmissie, persoonlijke en omgevingshygiëne, risicobeoordeling, hygiëneaudits, herkenning bioburden, flowanalyses, validatieprocessen en incidenten/uitbraken.
Werkvormen	Microscopie Analyses Hygiëneaudits Casuïstiek Praktijkopdrachten
Toetsing	Portfolio-opdrachten: casus- en incidentanalyse, reflectieverslag

Leermodule Techniek	
Hoofddoel	Begrip van natuur- en scheikundige principes onderliggend aan reiniging, desinfectie en sterilisatie.
Kernonderwerpen	Procesmodel reiniging/desinfectie, stromingseigenschappen (flow, curves), chemische werkingsprincipes, sterilisatiemethoden (stoom, EO, H <sub>2</sub> O <sub>2</sub> ), indicatoren, validatie, interpretatie van testresultaten.
Werkvormen	Casusbesprekingen Experimenten Theorie-uitleg Validatieoefeningen Praktijkopdrachten
Toetsing	Kennistoets

Leermodule Wet- en Regelgeving	
Hoofddoel	Inzicht in wet- en regelgeving, processen, materialen, apparatuur, en rol van DSMH/DSRD.
Kernonderwerpen	Rol DSMH/DSRD, historiek, decontaminatieproces, wet- en regelgeving (MDR, nationale wetgeving, NEN/ISO, richtlijnen), procesgangen CSA, materialen & verpakking, apparatuur, HVAC, water/stoomvoorziening.
Werkvormen	Casuïstiek Rondleiding CSA/CSD Discussies Technische analyse
Toetsing	Portfolio-opdrachten Kennistoets

### Leermodule Kwaliteitszorg

Hoofddoel	Toepassen van kwaliteits- en risicomanagement binnen CSA/CSD en het organiseren van verbetercyclus en audits.
Kernonderwerpen	Kwaliteitsbegrip, KMS (o.a. ISO 9001/13485, GMP), risicomanagement (FMEA/SAFER, interne audits), incidentanalyse (VIM, CAPA, RCA), verbeterplannen, PDCA-cyclus, auditprincipes en -oefening.
Werkvormen	Workshops RCA-oefeningen Audittraining
Toetsing	Portfolio-opdrachten: RCA-verslag, verbeterplan, auditopdracht

### Leermodule Leiderschap en Organisatie

Hoofddoel	Functioneren in complexe ziekenhuisomgeving, adviseren, onderhandelen.
Kernonderwerpen	Krachtenvelden in het ziekenhuis (artsen, managers, staf), positionering DSMH/DSRD, communicatie en gespreksvoering, praktijkleiderschap, realisatiemanagement, co-creatie, besluitvorming, conflicthantering, basis financieel inzicht (begroting/sturing CSA/CSD).
Werkvormen	Interactieve sessies Rollenspellen Casuïstiek Praktijkopdracht
Toetsing	Portfolio-opdracht: reflectieverslag

### Leermodule Flexibele Endoscopen

Hoofddoel	Verdiepen van deskundigheid in scopenreiniging en -desinfectie, met focus op veiligheid en kwaliteit.
Kernonderwerpen	Processen rond flexibele endoscopen, reiniging en desinfectie, validatie, risico-analyse, logistiek, patiëntveiligheid en ketenafspraken.
Werkvormen	Praktijkopdrachten Simulaties Casusbespreking
Toetsing	Portfolio-bewijs